

Drunknings- olyckor 2000

117 människor omkom 2000

Enligt Svenska Livräddningssällskapet statistik har 117 svenska medborgare omkommit i vatten- och isolyckor under 2000. Det är fem färre än under 1999 då 121 personer omkom och det näst lägsta antalet sedan statistik började föras.

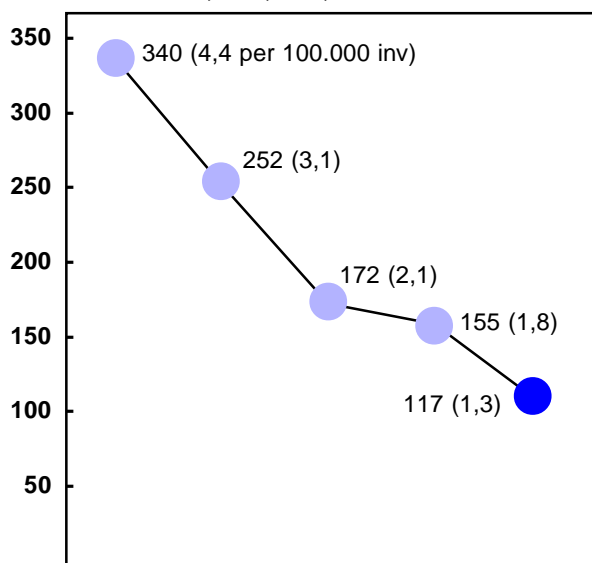
Sommaren 2000 var i Sverige en av de regnigaste och kallaste som vi upplevt under 1900-talet. Under maj till juli visade sig detta också i minskat antal drunkningsolyckor.

Under perioden maj till och med augusti 2000 omkom 57 personer jämfört med 69 för samma period 1999.

Statistiken visar också att en mycket stor grupp av de omkomna är över 50 år. Dessa har historiskt sett inte haft samma tillgång till en bra sim- och vattensäkerhetsundervisning som de som är yngre än 50 år. Detta kan påverka attityden till risker i samband med vatten och förmågan att klara ett tillbud.

Simkunnigheten i Sverige får anses som mycket hög. Undersökningar under senare år visar dock att det finns stora luckor i den kommunala skolans sim- och vattensäkerhetsutbildning. Vikten av att denna undervisning säker-

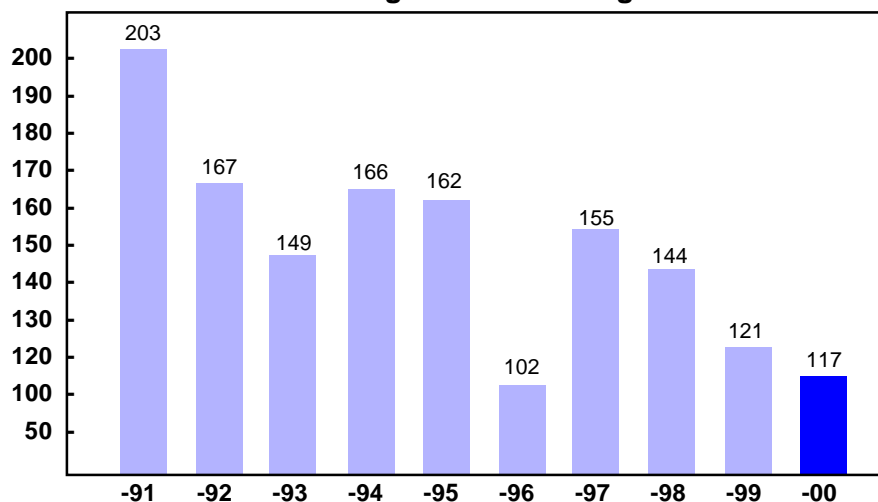
Antal omkomna i genomsnitt under
60-, 70-, 80-, och 90-talet

60-talet 70-talet 80-talet 90-talet 2000

ställs via skolan och förmedlas till alla i varje ny generation är fortsatt stor. Detta är en förutsättning för att det överhuvudtaget skall finnas en möjlighet att ytterligare minska antalet drunkningsolyckor.

Antal omkomna genom drunkning 1991 - 2000

Historisk utveckling

Kring slutet av 1800-talet, när Svenska Livräddningssällskapet bildades, omkom cirka 1000 personer (19,6 per 100.000 inv) genom drunkning i Sverige varje år.

Under 40-talet sjönk antalet tack vare en kraftig satsning på en allmän simkunnighet

till cirka 500 per år (8,2 per 100.000 inv).

Minskningen har sedan fortsatt i takt med att allt fler har lärt sig simma och har under 1991 till 2000 varit i snitt 148,5 omkomna per år (1,7 per 100.000 inv). Under år 2000 omkom 1,3 personer per 100.000 invånare.

Typ av olyckor

I tabellen till höger redovisas antal drunkningar per olyckstyp jämfört med 1999.

Badolyckor

Antalet förolyckade vid bad har minskat under 2000. Detta beror givetvis till stor del på den mycket dåliga sommaren.

Tre barn under sju år har omkommit vid bad i bevakade bassänger.

Fyra av olyckorna skedde i samband med sportdykning med tuber.

Fritidsbåtar

Antalet förolyckade i samband med småbåtsolyckor ökade med åtta personer under 2000.

Troligen spelar det kalla vattnet en avgörande negativ roll i antalet olyckor med fritidsbåtar.

Under den kalla sommaren 1998 omkom 51 personer i denna typ av olyckor.

Isolyckor

Som framgår av tabellen ovan omkom 16 personer vid isolyckor 2000. Detta är en minskning med sju omkomna.

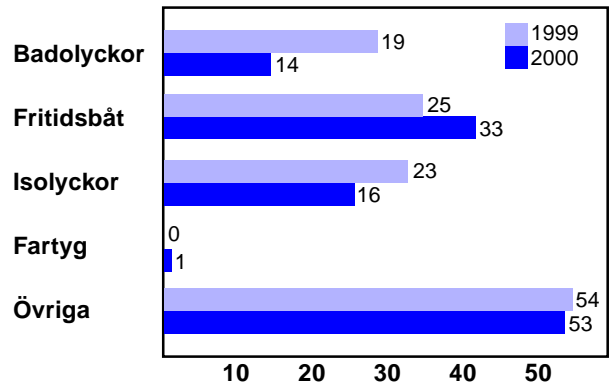
Åtta av olyckorna skedde med skoter som gått genom isen jämfört med fyra 1999.

Skotern åstadkommer genom sin tyngd och hastighet en vågbildning i isen som kan bryta sönder denna framför fordonet. Bland skoterförare finns även en utbredd missuppfattning att man med hög fart kan passera över öppet vatten eller svag is. Varje år misslyckas ett antal skoterförare med detta, i flera fall med ödesdigra konsekvenser.

Övriga olyckor

Under rubriken återfinns fall från bryggor med flera olyckor där det inte gått att fastställa det exakta händelseförloppet vid olyckan.

Olyckstyp 1999 - 2000

Fiskeolyckor

Under 2000 har totalt 19 personer omkommit i samband med fiske från land, båt eller is. 20 personer omkom 1999.

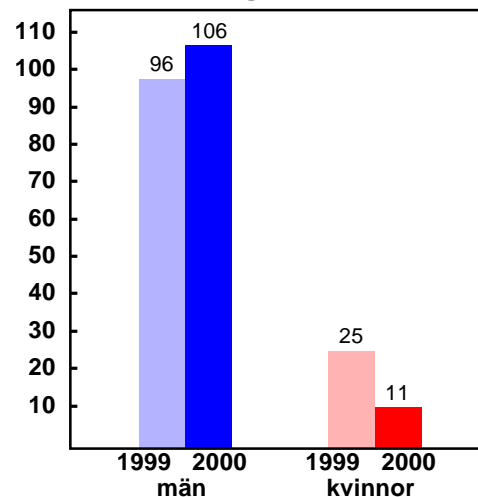
Flera av de omkomna var ensamma och bar inte flytväst. Genomsnittsåldern var 63 år.

Fördelning män - kvinnor

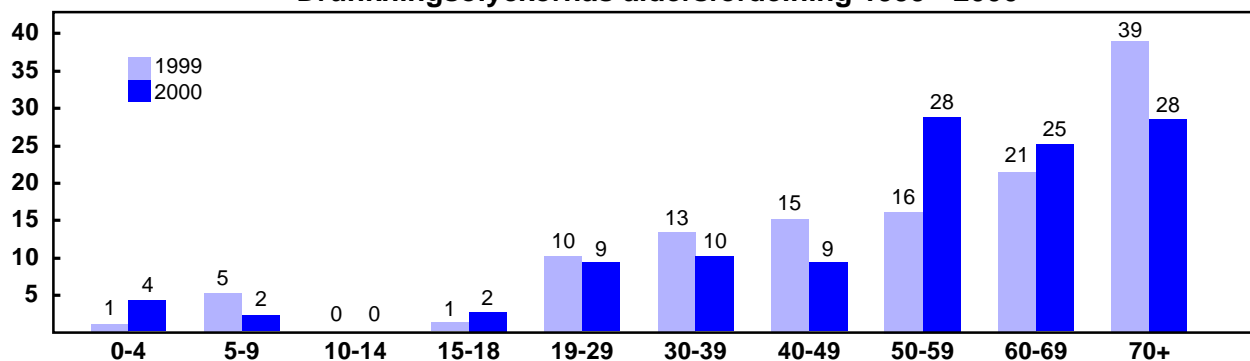
Av det totala antalet omkomna under 2000 var 91 procent män (1999, 79 procent).

Fritidssysselsättningar med större riskexponering i kombination med större benägenhet att ta risker kan säkert förklara flera av olyckorna.

Fördelning män/kvinnor

Drunkningsolyckornas åldersfördelning 1999 - 2000

Åldersfördelning

Av det totala antalet omkomna under 2000 är 69 procent över 50 år.

En orsak till de stora antalet förolyckade med hög ålder kan vara att dessa inte haft tillgång till en bra sim- och vattensäkerhetsundervisning. Givetvis spelar också hög ålder en stor roll för förmågan att klara uppkomna tillbud.

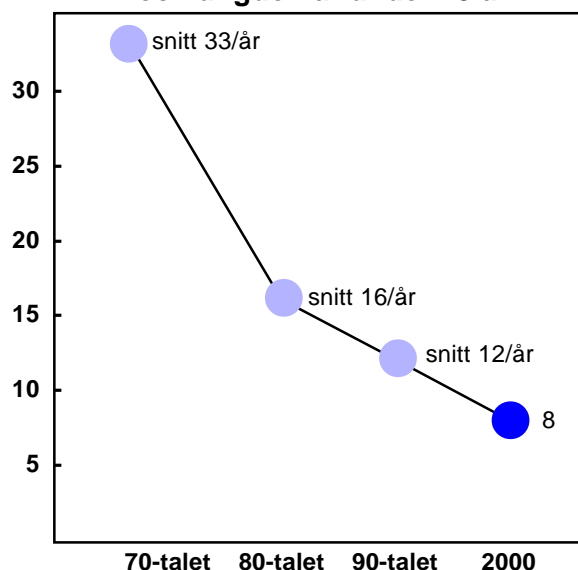
Barn och ungdomar

Åtta personer under 18 år har omkommit under år 2000.

Som framgår av tabellen till höger har antalet drunkningsolyckor med yngre minskat under de senaste decennierna.

Bra tillsyn tillsammans med vattensäkerhetsutbildning kan antas ligga bakom minskningen.

Drunkningsolyckor med barn och ungdomar under 18 år

När händer olyckor

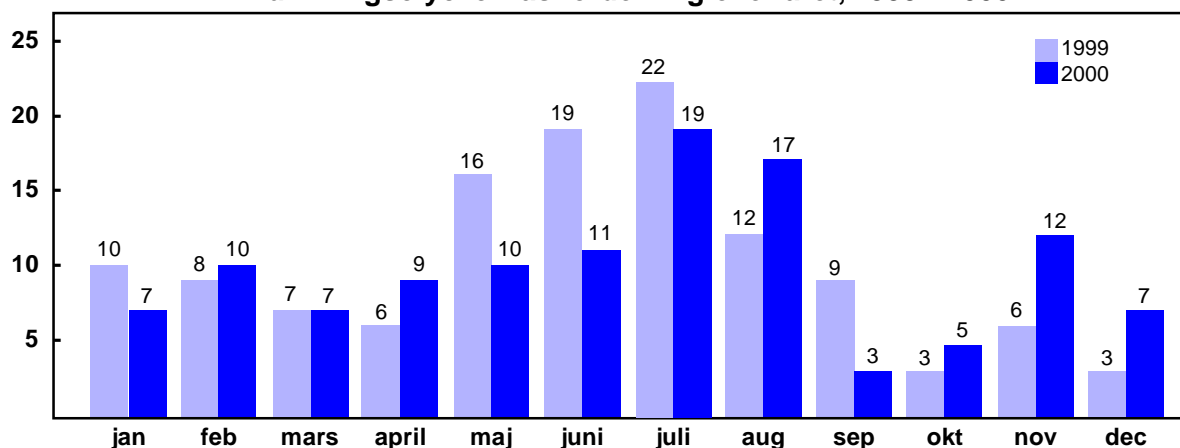
Inte överaskande händer flest olyckor under sommarmånaderna när många uppsöker hav och sjöar för bland annat bad- och båtliv.

De flesta bad- och båtoluckyor händer i mindre sjöar och vattendrag. Det kan förmodas att

man här känner sig säkrare än i öppet hav och därmed omedvetet tar större risker.

Detta gäller inte minst vid färd i fritidsbåt då en del, främst äldre, upplever det som onödigt att använda flytväst och att ha sällskap.

Drunkningsolyckornas fördelning över året, 1999 - 2000

Drunkningsstatistik länsvis

Beräkning av antal drunknade per år och i genomsnitt under åren 1991-2000 samt beräkning av antalet drunknade per 100 000 invånare länsvis redovisas nedan.

Orsakerna till variationen mellan länen är sannolikt flera. Turistintensiva län kan exempelvis få felaktiga värden per 100.000 invånare. Avvikelserna mellan länen är dock så stora att det inte kan uteslutas att attityderna till och kun-

skaperna om riskerna vid vatten och isar skiljer sig i olika delar av landet. Fritidsaktiviteter i anslutning till vatten är också vanligare i en del län.

Det kan noteras att av de totalt 23 omkomna i de fyra norrlandslänen så omkom 8 under sommarperioden juni till september. Sannolikt har det kalla vattnet spelat en avgörande roll vid dessa olyckor.

Drunkningsolyckornas fördelning länsvis 1991-2000

	-91	-92	-93	-94	-95	-96	-97	-98	-99	-00	Genomsnittligt antal drunknade under 1991-2000	Antal drunknade/100 000 inv. 1991-2000
Stockholms												
stad o län	23	15	15	23	23	20	18	19	17	8	18,1	1,0
Uppsala	8	4	3	6	2	0	4	2	1	6	3,6	1,2
Södermanland	7	7	4	5	8	7	4	4	4	5	5,5	2,2
Östergötland	4	2	1	7	14	3	6	8	7	9	6,1	1,5
Jönköping												
Jönköping	7	5	5	4	4	3	2	4	4	8	4,6	1,4
Kronoberg	5	4	2	4	3	0	6	2	2	3	3,1	1,7
Kalmar	10	6	6	7	4	3	5	5	5	2	5,3	2,2
Gotland	3	-	2	2	2	4	2	2	3	1	2,1	3,6
Blekinge	7	5	2	4	4	1	2	2	3	3	3,3	2,2
Kristianstad och Malmöhus												
Kristianstad och Malmöhus	3	18	10	21	4	6	12	17	7	7	10,5	0,9
Halland	7	2	5	8	7	5	1	4	6	3	4,8	1,8
Göteborg och Bohuslän												
Göteborg och Bohuslän	9	8	12	11	8	11	24	16	13	16	12,8	1,6
Älvsborg												
Älvsborg	2	11	4	2	5	5	1	4	1	-	3,5	0,9
Skaraborg	3	2	3	3	4	4	4	5	2	3	3,3	1,2
Värmland	12	7	5	9	7	6	4	6	5	10	7,1	2,6
Örebro	15	5	7	5	4	4	5	3	3	3	5,4	2,0
Västmanland	3	4	5	2	7	1	1	1	2	1	2,7	1,0
Dalarna												
Dalarna	15	1	5	8	6	3	4	2	4	2	5,0	1,8
Gävleborg	12	11	9	9	11	2	12	5	8	3	8,2	2,9
Västernorrland	8	9	11	7	4	2	8	3	8	4	6,4	2,5
Jämtland	11	8	5	3	3	2	7	4	4	5	5,2	4,0
Västerbotten	13	6	6	7	7	7	7	9	5	6	7,3	2,8
Norrbottnen	9	20	12	9	21	1	15	12	6	8	11,3	4,3
Internationellt												
Internationellt	7	7	10	-	-	2	1	5	1	1		
Estonia				524								
Summa												
Summa exkl. Estonia	203	167	149	166	162	102	155	144	121	117	148,6	1,7

Vad gör Svenska Livräddningssällskapet

Det är belagt att det finns ett starkt samband mellan simkunnighet, attityd till risker, kunskap om säkerhet och antalet drunknade.

För att tidigt kunna ge kunskap bedriver Livräddningssällskapet sedan 1993 *Barnens Livräddningsskola* som består av ett attityd- och kunskapsmaterial. Barnens Livräddningsskola vänder sig till alla barn i grundskolans årskurser 1-3. Varje år distribueras, utan kostnad för skolan, fler än 800 000 häften till mer än 360 000 elever i över 20 000 klasser.

Barnens Livräddningsskola vill göra barnen till våra framtida livräddare.

Simborgarmärket, en symbol för simkunnighet.

I samarbete med Räddningsverket genomför SLS *självskyddsprojekt* med syfte att öka antalet simskolor och därmed möjligheten för alla barn, oavsett bakgrund och sociala möjligheter, att lära sig simma. Verksamheten kompletterar SLS utbildning av *simlärare* samt start och drift av simskolor över hela landet.

Varje år utbildas ett stort antal *livräddare* av SLS. Målsättningen är att öka antalet bevakade svenska stränder samt att de som arbetar i landets simhallar, ska ha en utbildning anpassad till de krav som ställs.

Livräddningssällskapet framställer och distribuerar *informationsmaterial* i flera olika former. Allt för att minska antalet tillbud och drunkningsolyckor till ett minimum men också i syfte att visa vilken livskvalité, frihet, glädje och möjlighet det ligger i att säkert kunna simma och vistas i vatten.

2000 var Svenska Livräddningssällskapets 102:a verksamhetsår. Antalet omkomna blev det näst lägsta sedan statistiken började föras. Detta är glädjande och visar att Livräddningssällskapets arbete är viktigt och behövs.

Svenska Livräddningssällskapet
Box 49154, 100 29 Stockholm
www.sls.a.se

Ytterligare information

Anders Wernesten, 031 22 32 24 eller 0705 92 95 67
Karin Olofson, 08 654 18 30 eller 0708 23 01 49
Göran Olsson, 08 654 18 30 eller 0709 59 18 30

stöder Livräddningssällskapets olycksförebyggande arbete